

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

V. ARG.

STOCKHOLM, 1 JUNI 1916.

Nr 11.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan 1
Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3-1/4.

Expeditionen öppen vardagar kl. 1-4.

Rikstel. 8600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1916 Kr. 1:35.

Lösnummer 5 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 2 kr. i postanvisning till tidningens expedition.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

Lästmakaregatan 61, Stockholm

Allm. tel. 147 29. Rikstel. 8600.

öppen vardagar kl. 1/2-1/5 e. m.

L. K. P. R:s sekreterare träffas personligen kl. 1-3 e. m.

Likgiltighet.

Det har ständigt framhållits att kvinnorna inte skulle behöva rösträtt, därför att männen representera dem i riksdagen och tillgodose deras önskingar och krav, ett förhållande, som under tidernas lopp visat sig vara bra litet med verkligheten överensstämmande.

Man och kvinna äro till sin väsensart alltför olika för att den ena parten, hur välvillig han än kan ställa sig till den andra, skulle ha förståelse för de problem, som i kampen för tillvaron möta kvinnan just i hennes egenkap av kvinna, och vilkas betydelse hon ensam är i stånd att mäta.

Typisk för mäns och kvinnors olika syn på företeelserna är behandlingen av den kvinnofridsmotion, väckt av herrarna von Koch och Petré, som i dagarna avslagits i riksdagen, där diskussionen med all tydlighet gav vid handen, att herrarna riksdagsmän ha ringa eller intet förstående för kvinnornas synpunkter i ifrågavarande fall.

En motion förelåg, i vars syfte flera olika kvinnoorganisationer instämt, varför man måste anta, att en verklig brist i lagbestämmelserna var befintlig och att en skärpning, som betryggade kvinnors rätt till gatufrid, vore önskvärd.

Hur ställde sig nu de båda kamrarna till denna motion, som väddade till männens rättskänsla gentemot kvinnorna.

Efter en kort debatt avlogs motionen, som mottagits med den mest uppenbara likgiltighet.

Resultatet visade, att männen inte reagerade för den kränkning, som antastandet på öppen gata innebär för

Det var en sak, som gjorde vår kamp hårdare, än den behövt vara — vi måste kämpa utanför konstitutionen. Vi ha klappat på konstitutionens dörr alla dessa år, och det finns män, som till och med nu säga, att de äro villiga att giva oss vad som helst, som kan vara förenligt med rättvisa utom den politiska rösträtten . . . Betänk från vilket lidande, bekymmer och martyrskap vi skulle kunna förskonas i framtiden, om vi hade denna lilla smula rättvisa.

Josephine Butler.

kvinnorna. Här föreligger en bestämd skillnad i rättsuppfattning, och man kan inte underlåta att ställa sig den frågan vilken behandling motionen skulle fått röna, om både män och kvinnor suttit sida vid sida i riksdagen.

Låt vara att frågan inte är av epokgörande betydelse och att kvinnorna framdeles, liksom nu, få utstå de många nålstringen, det personligen kränkande och vidriga i att på gatorna vara utsetta för främlingars anstötliga närmanden, så bottnar dock frågan i missförhållanden, som blotta så mycken rutenhet att ett rensningsarbete är av nöden påkallat. Gatufridsfrågan hänger intimt samman med många andra frågor, som ha sin rot i missaktningen för kvinnan och får därför icke avfärdas med den intellektuella axelryckning, som i riksdagen kommit den till del.

Man kunde tycka att hr Thyren, som vid så många tillfällen uppträtt som "sedlighetens väktare", skulle instämt i motionens syfte, men denna gång kunde han, märkvärdigt nog, inte inse värdet av straffskärpning. I sitt anförande tangerade hr Thyren dock det väsentliga, när han yttrade: "En ungdom, som uppfostras i en stor stad, under intrycken av nutida litteratur, biografier m. m. har mycket svårt att betrakta denna sak på annat sätt än den gör. Det gäller att komma åt de omständigheter, som med naturnödvändighet framkalla denna åskådning."

Häri har hr Thyren alldeles rätt. Det är systemet, som måste angripas och omdanas från grunden.

Har manne hr Thyren, när han yrkat avslag på kvinnorösträtten, aldrig gjort klart för sig, att det just är kvinnorna, som arbetat i sedlighetens intresse, kvinnorna, som yrkat på att prostitutionens förbannelse skulle lyftas från deras medsystrar, kvinnorna, som i osedlig litteratur och dåliga biograf-

föreställningar se orsaken till ungdomens förvildning och som arbeta på undanrödandet av dessa missförhållanden, fast — med black om foten.

Kom inte och säg att deras inflytande kan göra sig lika starkt gällande utan den politiska rösträtten och valbarheten.

Det är ett långt steg från kravet och till den lagbestämmelse, över vilken kvinnorna intet inflytande ha.

Kvinnofrid är ett önskemål från kvinnornas sida, ett krav, som framhållits både i pressen och från talarstolarna, men motionen avlogs i riksdagen. Detta belyser vikten av att icke uteslutande maskulina synpunkter böra göra sig gällande i en lagstiftning, som även berör så många feminina intressen.

Med rätten för kvinnorna att själva få bestämma över sina angelägenheter kommer aktningen för dem att ökas, och då kanske man även får uppleva den dagen, när en självförsörjande och skattebetalande kvinna, t. o. m. utan ingrepp av lag och överhet, får gå skyddad och oantastad på gatorna.

Socialdemokratiska kvinnodagar i Österrike och Holland.

Enligt meddelande från den i Wien utgivna Arbeiterinnen-Zeitung ha kvinnodagar hållits på 100 olika platser i Österrike och under livlig tillslutning. På varje möte betonades vikten av att kvinnorna erhöles medborgerliga rättigheter.

Även i Holland firade de socialdemokratiska kvinnorna sin kvinnodag den 16 april, och i gemenskap med hela det socialdemokratiska partiet publicerade de ett uttåg, som för närvarande, då den nya vallagen livligt debatteras i Holland, torde vara av den största betydelse. Uttalet slutar med följande ord: "Vi vilja ha kvinnorösträtten genomförd. Vi fordra det i demokratins namn, i namn av aktningen för kvinnan och i hela mänsklighetens namn."

De svenska kvinnornas fjärde allmänna rösträttsmöte i Strängnäs 17 och 18 juni 1916.

(Blåbandsföreningens hörsal.)

PROGRAM.

Lördagen den 17 juni kl. 10 f. m.

1. Musik och sång.
2. Prolog: Godsägaren fröken Eva Fröberg.
3. Välkomsthälsning av ordföranden i Södermanlands länsförbund av L. K. P. R. fru Augusta Widebeck.
4. Val av ordförande, vice ordförande och sekreterare för mötet.
5. Föredrag av docenten d:r Hilma Borelius. Ämne: Kvinnornas solidaritet. Diskussion.
6. Föredrag av d:r Karolina Widerström. Ämne: Husmodersskolor. Referat av k. m:ts proposition.

På eftermiddagen.

1. Lantbruket såsom kvinnligt yrke: fröken Eva Fröberg.
2. Andliga strömningar i 1800-talets politik: d:r Lydia Wahlström.
3. Kvinnorna och fredstanken: fröken Anna Kleman.

Gemensamt samkväm å Stadshotellet.

Söndagen den 18 juni kl. 2 e. m.

Musikstund i Domkyrkan. Sång av fröken Gerda Frisell. Fiolsolo av fröken Månson, m. m.

Kl. 5 e. m.

Friluftsmöte i Långbergsparken.

1. Föredrag av ordföranden i Männens förbund för kvinnans politiska rösträtt borgmästaren Jakob Petersson.
2. Föredrag av fru Ellen Hagen. Ämne: Sverige dröjer än.
3. Föredrag av fröken Märta Bucht. Ämne: Vi kvinnor.

Besök vid Södermanlands läns lant-hushållsskola, Benninge, där te intages och mötet avslutas.

Under mötena förekommer sång av Luleå F. K. P. R:s dubbeltrio, ledd av fröken Märta Bucht.

Mötesdeltagare böra anmäla sig före den 8 juni. Mötesavgiften, 1 kr., kan sändas i frimärken, om så önskas. Adress: Kvinnomötet, Strängnäs.

MÖTESBESTYRELSEN.

Måndagen den 19 juni kl. 10 f. m. sammantråda styrelsemedlemmar i F. K. P. R. jämte V. U. till enskild överläggning å Blåbandsföreningens lokal i Strängnäs. De styrelsemedlemmar, som kunna närvara, böra före mötet insända anmälan härom till L. K. P. R:s sekreterare, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

V. U.

Annonsera i Rösträtt för Kvinnor.

Annonpris 10 öre efter texten, 12 öre å textside pr mm.-höjd, spaltbredd 65 mm. Marginalannons samt annons å bestämd plats 20 öre pr mm. Årsannonser 20 % rabatt, halvårs 10 % rabatt, kvartals 5 % rabatt. För annons till införing 1 eller 2 gånger torde likvid medfölja ordern. Annons bör vara insänd senast 5 dagar före tidningens utgivningsdatum till Rösträtt för Kvinnors expedition, Lästmakaregatan 6, Stockholm. För annonsavdelningen: Rikstel. 8600, Allm. tel. 147 29, mellan 1-4 e. m.

Landstingsmannakandidaterna och kvinnorrösträtten.

Sedan vår i förra numret införda redogörelse för svaren från landstingsmannakandidaterna ha ytterligare följande svar inkommit. De framställda frågorna voro:

1. Är Ni anhängare av den politiska medborgarrättens utsträckning till Sveriges kvinnor?

2. Vill Ni i händelse av Edert inval i landstinget verka för att till ledamöter av riksdagens Första kammare väljas män, som vilja medverka till genomförande av denna reform?

Kalmar län.

Av 25 interpellerade högerkandidater ha 2 svarat ja, 2 ja med förbehåll, 1 förklarar att han inte satt sig in i frågan, 15 ha svarat nej, och 5 ha inte svarat. Av 11 frisinnade ha alla besvarat första frågan med ja, och 1 har uttalat betänkligheter mot den andra.

Uppsala län.

Alla frisinnade och socialdemokrater ha svarat ja. Av högern ha 1 svarat ja, 2 villkorligt ja, 1 varit tveksam, 3 svarat nej och 8 lämnat frågorna obesvarade.

Västerbottens län.

Av 4 frisinnade kandidater ha 2 svarat ja och 2 villkorligt ja. 2 högerkandidater ha svarat nej och 2 socialdemokrater ja.

Västmanlands län.

Alla frisinnade och socialdemokrater, inalles 47, ha svarat ja. Av 15 högerkandidater ha 3 svarat ja, 3 villkorligt ja, 1 anser att tiden snart bör vara mogen för genomförandet av kvinnans rösträtt, 1 har ingen fast ståndpunkt i frågan, 5 ha svarat nej, och 2 ha icke svarat.

Stockholms F. K. P. R:s medlemmar och Strängnäs mötet.

För att i största möjliga utsträckning bereda Stockholms F. K. P. R:s medlemmar och andra intresserade från huvudstaden tillfälle att deltaga i sommarmötet i Strängnäs, anordnas söndagen den 18 juni en lustfärd dit med egen ångbåt. Att en vacker juni-dag komma till den gamla lärdomsstad Strängnäs, när frukträden stå i blom, är lockande i och för sig, och när nu denna lustresa kan kombineras med konsert i domkyrkan och ett friluftsmöte, om vars rikhaltighet man kan göra sig förvissad genom att studera programmet på annat ställe i tidningen, så får verkligen ingen medlem av F. K. P. R., som har tillfälle att komma, utebli från söndagens möte. Det vore en förlust, som man sedan skulle ha alla skäl att ångra, ty L. K. P. R:s sommarmöten ha namn om sig att inte bara vara väckande och lärorika, utan även glada och stämningfulla.

För att avtal om båt skall kunna träffas, torde de, som vilja deltaga ofördörligen anmäla sig å Rösträttsbyrå, Lästmakargatan 6 (Riks 86 00, Allm. 147 29). Priset för tur och retur biljett kommer inte att överstiga 3 kr. Vidare meddelanden genom annons i dagspressen.

Strängnäs F. K. P. R.

firar tioårsfest i samband med det stora sommarmötet fredagen den 16 juni kl. 8 e. m. Inviqning av standar m. m.

Alla de mötesdeltagare, som redan då äro anlända, inbjudas att som föreningens gäster övervara högtidligheten.

Södermanlands länsförbund av L. K. P. R

håller årsmöte fredagen den 16 juni i Strängnäs, Blåbandslokalen, kl. 5 e. m.

Fernqvists Kappaffär

33 Drottninggatan 33
n. b. och 1 tr. upp

Stort lager av in- o. utländska nyheter

i alla slags

DAMKAPPOR, DRÄKTER & KJOLAR

till billiga bestämda priser.

Obs! Beställningsavdelning.

Från Bergman-Österbergiska samhällskurserna.

Arbetsåret 1915—1916.

Under höstterminen försiggick arbetet i Västmanlands och Norrbottens län.

Redan den 15 september, medan det ännu var sommarvarmt, började kursen i Västmanland. Den pågick sedan under hela september och större delen av oktober med en ganska växlande avslutning å de olika platserna.

Norrbottenskursen blev i fråga om föreläsningarnas antal, resornas längd och mängd någonting väl starkt i kraftprovsväg och torde knappast manna till efterföljd hur utmärkt, nästan enastående, omsorgsfullt och väl den än i övrigt var ordnad. Det intresse och den välvilja, varmed samhällskurserna i allmänhet överallt i Norrbotten och Lappland emottogs, höll en dock i möjligaste måtto skadeslös för de stora strapatserna. I många trakter hade något profant föredrag aldrig förr hållits, i andra hade möjligen förekommit ett eller annat nykterhetsföredrag. Resan gick först längs kusten, där kurser höllos på många större och mindre orter. På ett ställe vid kusten visade man stort missnöje över att den ursprungliga planen, två dagars kurs med tre ämnen, blivit ändrad till blott en dag med två ämnen. Trots en slädfärd på fem mil i regn och synnerligen dåligt höstföre — resplanen räknade med tre mils vinterföre — blev det ingen annan råd, än att på söndagseftermiddagen hålla de tre ursprungligen utlovade föreläsningarna med en stunds andrum mellan varje — ett av resans besvärligare dagsverken.

Haparanda är visserligen Sveriges nordligaste stad, men inte dess nordligaste rösträttsförening. Dess rösträttsförening var, efter vad det tycktes, en mycket livaktig och utmärkt gästvänlig förening. Här hölls två dagars kurs. Av det stilla idylliska lugn man tänkt samhörigt med "Aspstaden", bar den åtminstone för tillfället icke spår. Tvärtom hade den en livlig kosmopolitisk prägel, och det talades tungomål av allehanda slag, ty, sedan järnvägen hit framdragits, går en ständig resandeström över staden, och krigets dyningar göra sig numera starkt förnimbara. Härifrån gick färden till den lilla finnbyn Kukkola, där kurs hölls, inåt landet över Karungi, där liksom en skugga av tusendens ångest och beklämning ännu tycktes dröja kvar.

Kölden var stark, dagarna blevo allt kortare, tågen oerhört försenade och långsamma och de många långa landsvägsresorna mycket tröttsamma. Sedan kurser hållits i Överkalix, Morjärv, Boden, Kiruna, Gällivare, Malmberget och Murjek, nästan hisnade man

vid tanken att det ännu återstod åtskilliga platser att besöka — och med sjumilaslädfärder — såsom Jockmock och Arvidsjaur. Men befann man sig i Lappmarken, ville man ju inte gärna ge tappt utan begagna tillfället att söka utträtta så mycket som möjligt.

Om man — som händer — av åtskilliga Norrlandsbygders avlägsenhet och klana kommunikationer är böjd sluta att befolkningen skulle vara efterbliven eller oupplyst, så gör man sig skyldig till ett synnerligen stort miss-tag. Där människorna leva i sådan ensamhet och avskildhet som i dessa glest befolkade bygder, tänkes och läses det nog långt mera, än det göres på många av de tät bebodda orter, där järnvägar i alla riktningar korsar varandra, och där man ända till övermättnad har tillgång på nöjen, föreläsningar och — biografer. Befolkningen kring polcir-keln har därjämte vanligen en kultur i utseende, sätt och väsen, som ingalunda står tillbaka utan snarare överträffar vad som i den vägen presteras i andra av naturen långt mera gynna-de svenska landsändar.

Bättre och tacksammare jordmån för ett upplysningsarbete kan svårigen finnas än vissa delar av Norrbotten och Lappland, i de mera avlägsna och undångömda bygderna såväl som i de trakter, där det "vita kolet" utför sin revolterande kulturmission och där det moderna livet nu med all fart bryter in. Bättre än kanske någon annatstades synas i dessa trakter kvinnorna mötas av respekt och aktning och finna gehör för sina meningar och för rättmätigheten i sina krav. —

Under vårterminen har det ålegat mig att hålla samhällskurser i Upplands och i Stockholms län.

I Upplands län funno kurserna ett gynnsamt mottagande. Kommunikationerna äro ju inte de bästa, i norra Uppland förekom den sämsta och bristfälligaste väg jag någonsin färdats, vilket för den, som rest i Härjedalen och Lappland, ju inte vill så litet säga. Det fanns i Upplands län många orter, dit någon föreläsningens verksamhet inte nått och där befolkningen ganska begärligt begagnade sig av föreläsningarna. Också synas mig de Bergman-Österbergiska samhällskurserna här för sin verksamhet ha ett så pass tacksamt och lättåtkomligt fält, att man borde fortsätta både med uppröjandet och bearbetandet därav.

I Stockholms län voro kurserna något mindre besökta, men inte heller där kunde arbetet sägas vara otacksamt. Föreläsningens verksamhet tycktes vara ganska fåtaliga och ojämnt utsädda.

Läkemiksförä
in Edraklädning
ar & kappor hos
ou och Ni blir
beläfen

Örgryte Kemiska
Tvätt- och färgeri Aktiebolag Göteborg

A.-B. JOHN V. LÖFGREN & Co

Kungl. Hofleverantör

Riket. 429 Fredsgatan 3, Stockholm. A. T. 5048

Sveriges äldsta, största o. bäst
renommerade specialaffär i

Siden- & Ylle-Klädningstyg

Prover i Landsorten skänkas gratis o. franco.

Vad särskilt huvudstadens omnejd be-träffar, synes den i fråga om föreläsningens verksamhet och upplysningsar-be-te vara nästan överhoppad. Storstäderna absorbera ju gärna allt av bildnings- och utvecklingsmedel och lämna som oftast omkring sig en hel liten zon av mörker och försummelse. Om man i fråga om den upplysningsverk-samhet, som från kvinnosakshåll be-drives, ville ägna litet speciell omvård-nad åt dylika försummade bygder, skulle det sannolikt visa sig icke blott tacksamt utan även ganska betydelsefullt.

Det finns delar av vårt land, där man gärna och förtroendefullt mottager det upplysningsarbete, som från olika kvinnoorganisationer bjudes, det finns andra — enstaka platser eller hela trakter — där man hyser misstro eller ringaktning för allt i den vägen, där man betraktar med hätskhet åtminstone vad som stöter på kvinnlig rösträtt och ställer sig avvisande eller söker lägga allehanda hinder i vägen för ett upplysningsarbete i dess tjänst. Hitintills har man i rösträttsarbetet ganska opartiskt sökt att dela sina ansträngningar mellan platser och trakter av båda lagen. Med de små och få medel rösträttsrörelsen förfogar över för att nå och befrämja sitt mål, förefaller det som borde dessa mera sparsamt användas för att få bukt med fördomar, motstånd och illvilja. När man har utvecklingen med sig, men inte så gott om pengar, kunde vedersakare och fiender nog ganska lugnt ställas på framtiden och mödor och medel före-trädesvis användas på de mera "bildbara", de blott vacklande, ointresserade eller slumrande. Blevde här och var några landsdelar riktigt genomarbete-de och befästa i kvinnosaken, bleve dessa till ett slags kraftcentra, varifrån dess idéer sedan utan utomstående på-verkan spredos alldeles av sig själva.

Walborg Bergström.

»Mobilisering.»

Fru Malla Grönlunds lilla, pigga tvåaktare med ovanstående titel uppfördes första gången vid Söderköpings F. K. P. R:s årsmöte, måndagen den 15 maj, å Söderköpings hotell. Åtskilliga intresserade utomstående hade även infunnit sig, så att lokalen var väl besatt, då förlåten öppnades till den improviserade scenen, som lät åskådaren överblika ett hörn av den konservativa tidningen Österköpings-Bladets redaktion, där redaktören i en filosofisk monolog giver tillkänna, att omständigheterna tvungit honom att på tvåfaldigt sätt bryta mot sina strängt "manliga principer", först genom att anställa en kvinna, som ju borde vara en "hemmets prästinna", och därefter antaga just henne, som förut haft anställning i en liberal tidning och som därför ju måste vara anstucken av de nya, modärna, okvinnliga idéerna. Nå, den stackars redaktören får det varmt nog — det sköter den lille spjuvern Eros snällt om — och rösträttskvinnan värvar en ny proselyt, ej redaktören, ty han är och blir förhärdad, men den lilla, förut antirösträttsivrande, kvinnliga expeditrisen, som på redaktörens anmärkning, att hon gudskelov icke är någon rösträttskvinna, bakom redaktörens rygg mumlar: "Var inte för säker på det, gubbe lilla, osvuret är bäst."

Dialogen i pjäsen är hela tiden pig och lagom giftig. Var och en får sitt i icke alltför skällheta portioner. Publiken mottog också uppförandet med bifall, och det är att hoppas, att flera föreningar passa på att skaffa denna lilla dramatiska agitationspredikan, som är lätt att framföra med en smula tilltagsenhet från medlemmars sida.

Sedan ridån gått ned efter sista akten, samlades medlemmarna, jämte några besökande från Norrköping, till ett trevligt samkväm med sång, musik och deklamation, varefter man vid 11-tiden skildes åt, glada och uppmuntrade av vissheten om att ha på ett harmlöst sätt predikat rösträtt för trogna och otrogna.

Ur bokmarknaden.

LYDIA WAHLSTRÖM: *Svenskar från förra seklet*. Biografiska studier, del II. Norstedt & Söners förlag. 181 sid. Pris kr. 4:25.

Andra delen av d:r Wahlströms bok, *Svenskar från förra seklet*, ligger nu färdig i tryck. Denna senare del innehåller tre uppsatser, i vilka författarinnan behandlar Erik Gustaf Geijer, Johan Gabriel Richert och Fredrika Bremer. I företalet framhåller d:r W., att det ej är en tillfällighet, som kommit henne att sammanföra dessa tre personligheter jämte de två, som skildrats i förra delen, nämligen Højjer och Järta. Alla fem stodo på ett eller annat sätt i intimare beröring med varandra. Deras betydelse för utvecklingen av vårt politiska liv är ju också av den art, att den gör en populär framställning av deras insats i det ena eller andra hänseendet synnerligen välkommen. Højjer och Järta stå ju i sina senare livsskeden som representanter för konservatismen i vårt land. Richert och Fredrika Bremer, båda självständigt och modigt kämpande för frisinnade idéer, ha gjort en viktig insats, då det gällt liberalismens utveckling hos oss. Som föreningslänk mellan de båda riktningarna står Geijer, som med sitt omfattande "pröfvat allt och behållit det goda."

Uppsatsen om "Geijers politik och vår tid" har förut varit synlig i Hertha. Förf. framhåller hur på det yttersta i dessa dagar våra svenska yttiker av rent försvarsnit hålla på att stirra sig blinda på den konservativa Geijer, under det att de alldeles ignorera honom, sådan han framstår efter "avfallet". Förf. klandrar denna ensidighet och framhåller hur väl vår tid behöver stöd även av den storslagna liberalism, som kännetecknar Geijer efter 1838. Någon tudelning vill hon ej veta av.

Av Johan Gabriel Richert, Sveriges främste jurist på sin tid, lämnar d:r W. en kortfattad skildring, huvudsakligen byggd på professor Warburgs

levnadsteckning. Richert möter oss här, liksom överallt, som mannen med "den guldrena karaktären", för att citera Warburg. Den sympati förf. känner för honom måste delas av envar och inte minst av alla svenska kvinnor. När det gäller kvinnans insats, var nämligen Richert, liksom i så många andra hänseenden, långt före sin tid. Så säger han på tal om kvinnans myndighetsålder 1847, "att hon numera i sunt vett och klar, berättning torde kunna i allmänhet mäta sig med den stora mängden av andra könet". Hans uppfattning av de båda makarnas ställning inom äktenskapet, liksom hans uppfattning av de oäkta barnens rätt, är även fullt modern. Det varma, förstående hjärtat förnekade sig aldrig hos denne fine, tillbakadragne man, vars inflytande trots allt motstånd var så mäktigt.

D:r Wahlströms grundliga Fredrika Bremerstudier äro alltför väl kända för att här behöva mer än omnämnas. Det är alldeles naturligt, att två sådana kvinnor som Fredrika Bremer och Lydia Wahlström skola ha många inre beröringspunkter, och den andliga släktskapen med därav följande psykologisk förståelse skönjes tydligt i artikeln om Fredrika Bremer, vilken har till underrubrik "Några fakta och synpunkter".

Maria Almén.

Fred

är namnet på en liten publikation, som utgivits av Svenska sektionen av Internationella kvinnokommittén för varaktig fred. Häftet innehåller bidrag av så bärande namn som Selma Lagerlöf och Elin Wägners. Den förra ger i en halvt sagolik stämningssbit, Ödekyrkan, ett starkt intryck av den nuvarande tidsålderns ve, och Elin Wägners Självrannsakan är en flammande vädjan till de neutrala ländernas kvinnor att organisera sig mot kriget. Den värdefulla publikationen, som utkommit på Svenska andelsförlaget, utfylles med artiklar om Haagkongressen och dess ledande personligheter. Priset är endast 60 öre.

Krigets inflytande på lösningen av kvinnornas rösträttsfråga.

Sedan vår enquête om Krigets inflytande på lösningen av kvinnornas rösträttsfråga avslutats, ha vi mottagit ytterligare ett svar, vilket vi i dag ha nöjet införa i översättning från förf:s manuskript.

Om förnuft och rättvisa rådde i mänskliga ting, skulle den kvinnliga rösträtten för länge sedan vara införd i Europas konstitutionellt styrda stater. Att männen nästan över allt vägrat dem denna beror ej blott på deras uppfattning om kvinnans ställning i samhällslivet, utan även på andra, kanske än mera avgörande skäl, vilka kriget icke kommer att förändra, åt vilka det i alla händelser, långt ifrån att undanröja dem, snarare giver ökad styrka. Ett sådant skäl är t. ex. fruktan att få se staten hemfalla åt kvinnoregemente och mannen i det offentliga livet berövad det monopol, som maktens rätt sedan urminnes tider tillförsäkrat honom.

Utän tvivel hava kvinnorna i de krigförande länderna under den kamp, som söndersliter mänskligheten, än en gång visat vad de äro i stånd till. Utom de för kvinnan säregna dygderna av ömhet, godhet och tålmod, ha de ådagalagt det fysiska och moraliska modet, den styrka, energi och uthållighet samt visat sig besitta sådana former av praktisk begåvning, som förr gärna troddes vara mannen förbehållna. Det är således möjligt, att bland de ännu alltför talrika efterblivna medmänniskorna, som fortfarande i avseende på kvinnan hysa den traditionella och hedniska fördomen, kriget skall kunna modifiera en numera ohållbar uppfattning.

Men man måste i synnerhet hoppas, att kvinnan själv skall ha fått ett klarare och livligare medvetande om sin egen personlighet och sitt sociala ansvar. Ty slutligen är det dock hon själv, som på grund av sina tjänster gentemot samhället skall bereda sig den plats i staten hon visat sig värdig och vetat tillkämpa sig.

Vad frågan beträffar, huruvida världskriget kommer att påskynda eller fördröja den kvinnliga rösträtts införande, synes mig detta spörsmål till stor del komma att bero på den väldiga kraftmätningens utgång. Om reaktionens krafter befära segern, måste man krefa, att de på alla områden skola vilja skörda frukterna av sina framgångar. På däremot rättens, rättvisans och frihetens principer övertaget, har man skäl att därav vänta lyckliga följder för en reform, som i så hög grad överensstämmer med dessa principer.

Tilläggs må, att sedan den blodiga katastrofen ytterligare och till kvinnornas fördel rubbat det numeriska förhållandet mellan de båda könen och ökat faran för männen i antal bli va överflyglade av kvinnorna och praktiskt taget reducerade till en "quantité négligeable", svårigheten att finna en tillfredsställande, rättvis lösning av det problem, som framkallats av denna situation, skall för anhängarna av den kvinnliga rösträtten ställa ett nytt hinder i vägen för förverkligandet av deras program.

Dess genomförande skall likväl aldrig bli annat än en tidsfråga. Ty det framsteg det här gäller, tillhör dem, som man kan bekämpa och fördröja, men icke hindra att förverkligas. Det skall ske förr eller senare — överallt för sent och ingenstades för tidigt (alle viendra tót ou tard — partout trop tard et nulle part trop tôt).

Alf. Mohn.

Centralförbundet för socialt arbete

anordnar med början i höst tvenne olika utbildningskurser för personer, som vilja ägna sig åt socialt arbete och för sådana, som vilja utbilda sig till föreläsare och undervisare i sociala ämnen. Då härmed ett länge känt krav torde bli uppfyllt, kan man vänta sig en livlig tillslutning till ifrågavarande kurser, och vi hänvisa i och för utförligare meddelanden till annonsen i detta nummer av tidningen.

Den kvinnliga polisinstitutionen.

En amerikansk polissystems erfarenheter.

Det är icke endast i Sverige frågan om polissystrar är aktuell. Litet varstades såväl i Europa som Amerika har man kommit till insikt om betydelsen av denna institution, och hur allvarligt polissystrarna uppfatta sitt kall framgår bland annat av en artikel i den amerikanska rösträttstidningen The Woman Voter. Då denna kan ha sitt intresse även för en svensk publik, överlämna vi härmed ordet åt miss Baker Marsh:

Notarien mumlade något om att avlägga ed på landets och stadens lagar, slängde till oss en penna med orden: "Var god och underteckna det här", och chefen för polisen tillade: "Nu äro formaliteterna över, mina damer. Ni ha nu samma makt som jag att arrestera, och om Ni vilja Er följa med till mitt rum, skall jag lämna Er andra brickor, och vi kunna resonera litet."

Det steg vi tagit kunde tyckas ringa, men dock ganska betydelsefullt. Det var många års arbete, som fick sin avslutning. Först hade vi på försök arbetat som ungdomspolis, med det resultat att överuppsyningsmän blevo tillsatta av poliskommittén. När dessa funno, att vi kunde göra mer nytta för ungdomen i samhället, om vi finge full polismyndighet, uppdrog åt chefen att anställa fem frivilliga kvinnliga poliser.

Allmänheten tycktes mogen för ett sådant steg, och polischefen föreföll belåten, ty frågan om prostitutionens rekrytering hade blivit honom en plåga, sedan hans män fullkomligt misslyckats att reda ut den, och han behövde hjälp av kompetenta kvinnor, vilka likväl icke finge begära någon mera utsträckt befogenhet.

Utsiktarna voro ljusa, men hinder reste sig. Det var oförenligheten i uppfattning mellan oss och männen i poliskåren, som gjorde ett verkligt samarbete omöjligt.

De först anställda kvinnorna kommo från den bildade medelklassen, voro kvinnor med bildning och en viss social ställning, under det att knappt en man inom kåren kunde skryta med högre skolbildning, och de kände detta som ett missförhållande.

Polischefen, som först tydligen hade känt sig smickrad, när kvinnorna rådgjort med honom om nya reformer och sökt hans hjälp att få dem genomförda, och som ärligt uppskattade, att de ville ställa sig under hans befäl, var nu besvrad av att använda dem som verktyg vid sitt arbete, och varje steg de togo var på deras eget initiativ och ej på hans order. Det officiella sambandet hotade att avbryta de vänskapliga förbindelser, som förut hade rått, när han då och då tillkallat dessa samma kvinnor för att hjälpa till med någon anhållen kvinna.

Snart funno vi, att våra frivilliga arbetskrafter borde ersättas av kvinnor, som voro sina manliga kamraters jämlikar i samhällsställning och liksom de levde av sin lön, ty egendomligt nog voro männen rädda för oss på grund av vår ställning som frivilliga.

Vi förstodo detta först vid det tillfälle, då vi avlade eden. Det är en av mitt livs dystra erfarenheter, vårt samtal med polischefen, när han gav oss våra brickor. "Mina damer", sade han med eftertryck, och i hans röst återljöd en djup och allvarlig övertygelse, "jag skulle nästan vilja råda Er från detta steg, ty det kommer endast att medföra bekymmer och obehag för Er. Miss Principal", och han vände sig till föreståndarinnan för en av våra offentliga skolor, en kvinna vars inflytande över gossarna var känt och förordat över

hela staden, "för Er är detta något mycket riskabelt. Antag att Ni arresterar någon och ådrar Er fiendskap från hans familj, då kommer det ej att dröja länge, innan det politiska hjulet är i rörelse, och genom en påtryckning på skolstyrelsen glider Er plats under för Er. Och detta är ej blott ett löst antagande från min sida. Det är sanning. Jag vet det genom tjugonio års erfarenhet inom detta verk. Ni kan aldrig hoppas att få göra lagens hela stränghet gällande. Kan Ni ett ögonblick tro, att jag hade fått behålla min makt alla dessa år, om jag hade tillämpat halva lagen eller en fjärdedel av lagen?"

"Men jag skall ej arresteras någon som är oskyldig", framhöll miss Principal. "Varför skulle jag då vara rädd?" Chefen såg på kvinnan, som stod framför honom med håret lika grått som hans eget, och han log vemodigt, då han svarade: "Det är ej något skydd att ha rätt."

Om någon av de tjänster vi gjort staden kan någon värdefullare än de andra, tror jag det är att ha ingivit poliskåren litet mera tillförsikt. Polismännen hade dag ut och dag in under årtal endast kommit i kontakt med den onda makten i samhället, tills de hade blivit blinda för allt annat än dess styrka och dess farliga inflytande, och då de aldrig hade beröring med det bättre elementet, hade de kommit att underskatta dettas styrka. Kvinnorna, som kommo direkt från en daglig kontakt med livets bättre sidor, kunde ge männen ny tro på den goda makten.

Vårt arbete som kvinnliga poliser var huvudsakligen förlagt till danslokaler och teatrar, där vi med hjälp av detektiver skulle hålla reda på de kvinnor, som hade sina stamhall där, och enligt en ny lag, som utsträckte skyddsåldern för flickor över 17 år, taga hand om de yngre. Bevakningen hade en mycket kraftig verkan. För en

tid blevo flickornas tillhåll alldeles övergivna, och det blev "som i en söndagsskola" enligt deras eget uttryck. En av restaurangägarna berättade för vår detektiv, att han aldrig förr i sitt liv varit så orolig eller arbetat så hårt. Han vågade varken lämna sin plats dag eller natt, förrän han kunde känna igen de nya kvinnliga poliserna, av rädsla för att någon av vaktmästarna kunde tillåta de yngre flickorna att bli serverade som vanligt, och han bleve förr för försäljning till minderåriga.

Några av de bästa männen i vår kår voro av utländsk härkomst, och deras moraliska uppfattning var helt olika den amerikanska. Kårens kapten var en sådan person, och som han hade nattjänstgöringen på sin lott, kunde ej några vidare reformer göras i fråga om prostitutionen. Hans synpunkter voro alldeles oförenliga med kvinnornas.

Ett exempel: en afton hörde jag samtalet mellan ett par, som satt bakom mig i elektriska spårvagnen från staden Manning. Mannen var omkring trettiofem år och hans sällskap en flicka på aderton eller nitton. Av deras samtal förstod jag, att hon aldrig hade varit i staden förr och att medvetandet härom gjorde henne rädd och osäker. Han berättade om nöjena ombord på lustbåtarna och erbjöd henne att i karlkläder vara med om en utflykt, där det skulle finnas mycket att dricka och där det skulle gå glatt till väga, och när hon tappade andan av förvåning, bytte han om samtalsämne och antog, att hon skulle aldrig vågat resa, om hennes bästa vän hade vetat av det, eller om hennes bästa vän hade vetat henne till taget. "Far får aldrig se sin lilla flicka mer", suckade hon. "Jo visst", svarade mannen, "han kommer nog hit och söker upp Er om ett par dagar."

Det var sent på kvällen, och det tycktes vara nödvändigt att ordna och något hygg-

»Tvångsföreläsningar.»

Författarinnan Anna Lenah Elgström har i en beaktansvärd artikel "Tvångsföreläsningar" i majhäftet av Tiden riktat en allvarlig och kraftig vädjan till folket att icke fylla sina hjärnor med de gamla primitiva tvångsföreläsningarna om krigets nödvändighet. Nutiden skall följas av en framtid, och det är den, som måste skapas av folkens vilja till att bli en tid av evig fred. Även till kvinnorna, som i fosterländsk hänförelse och offervillighet upptagit hjälparbetet i de krigförande länderna, har Anna Lenah Elgström ett maningens ord, varav vi citera följande:

"Kvinnorna, även de som avsky kriget, tjäna det ju dock, då de i de krigförande länderna åtaga sig männens arbete för att hålla samhällsmaskineriet gående — ja t. o. m. då de på fält-sjukhusen tjäna barmhärtigheten, tjäna de på omvägar kriget. Men det är möjligt att en lyckligare framtid med dess överlägsenhet över vår arma generation, utökad med barnbarnsbarnens vanliga, kyliga likgiltighet för misslyckade förfäder, kommer att anse att mödrarna gjorde mänskligheten en otjänst med sin tjänstvillighet, sitt hjälpande. Fast en sådan visdom måste synas oss stackare, kedjade vid våra hjärtan, våra kära, vår arma generation, omöjlig och onaturlig. På samma sätt ha fredsvänner och socialister betalt tribut för sin meddelaktighet i sin generation genom att draga ut i kriget och villigt avge sina röster för krigsbudgeten utan alla rävster om orsaken, i god tro på de ledandes försäkringar att fosterlandet blivit lömskt överfallet. Detsamma skulle ju i svenska fredsvänner och socialister göra i samma läge, och talade ledarna sanning, skulle vi ju blott göra vår självklara plikt att skydda vår frihet och kultur. Men talade de osanning, skulle vi, lika litet som våra utländska bröder och systrar, förmå kontrollera dem, skulle, så som allt är ordnat på nuvarande stadium, vara tvungna att blott blint gå

på, som de, så snart första skottet fallit.

Ty även de mest reformivrande medlemmar av ett hus, som råkat i brand, tänka icke på annat än att släcka, så länge lågorna stå mot skyn. I en kris sådan som denna är det förklarligt, ja, naturligt för oss svaga människor att vi måste koncentrera oss på det närmaste och nödvändigaste och släppa allt annat — orka icke med mer än en dag i sänder, måste hjälpa oss fram med nödfallsutvägar, nödfallstänkande, ur-hand-i-munfilosofi. Framtiden skall heller icke missakta oss för detta — utan för att vi icke kunde förebygga förhållanden, som skulle tvinga oss till dylikt, för att vi inte visste bättre än att låta dem hållas, som sålde oss — för att vi inte gjorde något förut."

Danska kvinnor vädja till påven.

Till påven har genom friherrinnan Wedel-Jarlsberg och fru Krieger överlämnats en adress från danska kvinnor, som dels innehöll ett varmt och ödmjukt tack för de många bevis på kristlig kärlek, som påven ådagalagt genom sina inlägg i frågan om världsfreden, dels en innerlig vädjan att påven måtte, genom en förnyad hänvändelse till regeringarna, arbeta för fredens tillkommelse.

Den konstnärligt utförda adressen låg i en pergamentsportfölj, fodrad med vitt siden och prydd med påvens vapen i guld.

Påven tog emot friherrinnan Wedel-Jarlsberg och fru Krieger i sitt arbetsrum och läste skrivelsen högt från början till slut. Därefter gjorde han följande märkliga uttalande: "Jag ger mitt erkännande åt de nordiska kvinnornas strävanden för fred och enighet och hoppas att de allttjämt komma att arbeta därför. Även på Kristi tid intogo kvinnorna en betydande plats, det var för fromma kvinnor vår frälsare uppenbarade sig första gången efter sin himmelfärd. Jag skall lämna de danska kvinnorna svar."

Detta svar kommer att genom friherrinnan Wedel-Jarlsberg, som uppehåller sig i Rom, att översändas till fru Johanne Münter i Köpenhamn.

ligt vis för flickan hos någon annan än den "lilla tjocka fru", som mannen beskrev som en dam, som flickan skulle tycka om, i synnerhet då beskrivningen på frun passade in på ägarinnan till ett känt otuktshus.

När paret steg av spårvagnen, frågade jag flickan, om hon var gift med mannen, och vid hennes nekande svar sade jag henne, att om mannen försökte att taga henne med sig för natten, skulle jag laga att han blev anhållen, och hon bröt då ut i en förtvild och osammanhängande ström av ord. Jag erbjöd henne att taga in hos mig eller hos K. F. U. K. och föreslog att underrätta hennes far, men förskräckt och förvirrad höll hon sig till sitt sällskap.

Så förklarade jag för den uniformerade konstapeln, som kom på min kallelse, att flickan var en främling och att, då den ende hon kände hade velat taga henne med i manskläder till ett dryckesgille, ansåg jag honom vara olämplig att taga vård om henne, och att jag var besluten att ej lämna henne, förrän hon blivit på lämpligt sätt omhändertagen. Flickan var så uppskrämd, att hon icke kunde fatta något beslut, och vi vandrade till polisstationen, där historien delgavs vakthavande kaptenen.

Då kom olikheten i avseende på moralisk ståndpunkt och uppfattning av polisens uppgift riktigt i dagen. Polisen ansåg sig icke kunna ingripa, då jag ej hade framställt någon anklagelse mot flickan. Jag fick veta, att kaptenen kunde mista sin plats, om han kvarhöll flickan och hennes fader sedan ville bråka om saken. Jag fick veta, att ungdomshemmet ej kunde giva henne nattlogi, därför att hon var 21 år. Jag fick veta, att denne man var en i allo aktningvärd person, därför att hans bankräkning utvisade en behållning av 2,000 dollars och han var oklanderligt klädd. Och då flickan intet ont hade gjort, kunde polisen intet göra åt saken.

Först efter en timmes resonering och efter upprepade försäkringar, att jag ej ville lämna flickan, förrän jag sett henne i säkra händer, började kaptenen ge med sig. På mitt yrkande telefonerade han slutligen till polisen i Manning och fick veta, att de ej kände till flickan och att de adresser hon uppgivit voro falska. Men då det var påtagligt, att hon hade sin bostad där, var detta tillräckligt skäl för att hon under beskydd av en konstapel sändes till Mannings polis, som förde henne i säkerhet till den familj, i vars tjänst hon var. Vidare forskning visade, att hon hade rymt undan den stränga behandlingen i föräldrahemmet i en by i närheten och kommit till staden för att söka sysselsättning och nöjen; där ökade hon skaran av flickor, som ständigt riskera att falla offer för de ordnade förhållandena vid våra offentliga nöjeslokaler och ur vilkas led en flicka allt som oftast försvinner.

Polisen av den gamla skolan har endast ett motto — straff — men den kvinnliga polisen av den nya skolan försöker utsträcka verksamheten till att omfatta även förebyggande åtgärder. Det är för den skull hon behövs i kåren.

Fastän min erfarenhet ger mig de starkaste bevis för att kvinnor ovillkorligen behövas inom poliskåren, är jag säker om att försök i denna riktning komma att mötas av motigheter och många hinder på grund av politiska förhållanden och skillaktiga uppfattningar om lagens tillämpning och polisens skyldigheter. Men vår erfarenhet har övertygat kvinnorna starkare än förut, om att de måste göra sin röst hörd vid rekryteringen av vår poliskår och att de behöva ett direkt medel att stödja de kvinnliga poliserna, vilkas uppgift framgått ur och sammanhänger med kvinnornas övriga reformsträvanden.

Kvindelige Studenters Sangforenings besök.

Samhörighet mellan nordens kvinnor — det var undertonen i den norska Kvindelige Studenters Sangforenings besök i Stockholm 17—21 maj. Under den alltid glada stämningen — och sällan har väl ett besök i denna skala varit så fritt från missljud och slitningar — kände man dock ständigt den allvarliga avsikten att väcka och öka förståelsen mellan de svenska och de norska folken. Från första ögonblicket fick man ett intryck av den tacksamhet våra norska gäster kände över att här i Sverige deras önskingar tillmötesgåtts i den grad som skett, och för oss svenskar var det en stor glädje att lära känna en sådan samling av Norges kvinnliga ungdom. Mellan värdarna och deras sängargäster, mellan bärarna av de svarta och de vita studentmössorna slötos under dessa vårdagar många vänskapsband.

Kvindelige Studenters Sangforening stiftades 1895 men omorganiserades för 6 år sedan i sin nuvarande form. Föreningens medlemmar ha alla tagit studentexamen och därigenom blivit inskrivna vid universitetet, många ha dock redan tagit sin ämbetsexamen eller av andra skäl lämnat studierna. Ordförande är professor Kristine Bonnevie, väl känd av svenska rösträttskvinnor bl. a. som norska regeringens representant vid Rösträttskongressen i Stockholm 1911. Kören har förut endast företagit ett par mindre konsertresor inom Norge, och nu väntade man med stor spänning hur konserten i Musikaliska akademien skulle lyckas. De som voro närvarande minnas säkert hur åhörarnas varma sympati följde den ståtliga vita skaran bakom estradens röda rosengaller, "og da gaar det saa let at syngte" förklarades sedan enhälligt. Kritiken var i huvudsak mycket välvillig. Så skriver t. ex. Svenska Dagbladet:

"Det är ett aktningvärt kraftprov av ett litet folk att kunna ställa upp en så duktig kör av kvinnliga studenter, samtidigt som det övertygar om dess höga kulturella ståndpunkt" och "Erkännandet var också välförtjänt. Med nöje lyssnade man på de ungas musikaliska föredrag, goda fraser, smidiga och tydliga textuttal."

"For første gang ute i den vide verden", sätter Tidens Tegn som rubrik över en artikel om sängargresan, och för de enskilda medlemmarna av kören hade Stockholmsvistelsen helt säkert även ett stort turistintresse. Utom de turer under sakkunnig ledning, som programmet upptog (till Nationalmuseum, Nordiska museet och Vetenskapsstaden vid Brunnsviken), togo de norska studenterna tillfällena i akt att se sig om så mycket som den strängt upptagna tiden tillät, från Staden mellan broarna till Nordiska Kompaniets avsevärt modärnare komplex. De enades dock om att till Stockholm måste de komma igen, de hade bara hunnit skymta allt de ville se.

I Kristiania såväl som i Stockholm är universitetet en institution bland alla andra, och de norska studenterna funno därför sin Uppsaladag vara en verklig upplevelse. Varje gammal uppsaliensare förstår vilket intryck "Uppsala om våren" skulle göra, med Slottsbacken och alla trädgårdar i sol och ljus grönska, studentkåren med fanor och sång till mötes vid stationen, och sedan huru de vita mössorna, för dagen upplandade med de 82 "duskelu-erne", fullständigt dominerade staden. Och då man efter en lyckad konsert, från festen på Flustret med tal och gluntsång, alla tågade upp till universitets, från vars trappa man såg den varljusa slätten bortom Gustavianum och domkyrkan, och därefter hörde Allmänna sångens generalrepetition till vårkonserten — då funno norska

Det dagas i New York.

Det är icke mer än fem månader gångna, sedan kvinnorösträtten föll vid folkomröstningen i New York, men frågan är av så vitalt intresse, att när den nu åter varit före i senaten, har den, trots flera politiska ledares energiska motstånd, gått igenom med en överväldigande majoritet, 33 mot 10. Frågan måste nu passera även nästa års läsning för att år 1917 kunna föreläggas valmännen. I debatten yttrade senator Brown mot förslaget: "Man kommer kanske att kalla mig gammalmodig och jag är gammalmodig. Jag älskar, ärar och respekterar kvinnan, och i många hänseenden anser jag henne mannen överlägsen. Hon är god och ädel, när hon verkar inom den sfär, som naturen och mannen anvisat henne. Men Amerikas kvinnor ha avlägsnat sig från den plats, dit de rätteligen höra, och jag är gammalmodig nog att in i det sista kämpa mot en rörelse, som i ännu högre grad kommer att avlägsna kvinnan från det område och de plikter, som Gud själv anvisat henne."

Hur förbrukade och verklighetsfrämmande verka icke dessa fraser, och hur omöjligt är det inte att inränga kvinnan i ett bestämt fack, när hela tidsandan kräver en anspänning av alla krafter och medverkan av varje individ. Man har ävenledes svårt att förstå, att senator Brown vågar framställa ett problem, som han aldrig praktiskt skulle kunna lösa, eller anser han kanske att staten, som redan är tillräckligt betungad, skall åta sig försörjningsplikten mot alla dessa kvinnor, vilka han helst såge återvända från förvärvsarbetet till hemsysslorna.

Lyckligtvis var flertalet av de andra senatorerna mera framsynt, och senator Whitney yttrade, att det växande intresset för kvinnorösträtten säkert skulle utmytna i ett gynnsamt resultat vid 1917 års folkomröstning.

Den framgång, som senatens behandling av deras fråga innebar för kvinnorna, får icke betraktas som en lycklig slump, ty bakom det hela spåras kvinnornas energiska, kloka och välorganiserade arbete. Den konservativa tidningen New York Times, som under folkomröstningens dagar ägnade kvinnorna långa spalter och även särtryck av tidningen, yttrade nu ganska försmäddligt, att "senatorerna icke kunde säga nej till en kvinna". Detta innebär i själva verket, att tidningen anser, att flera kvinnor arbeta för rösträtten än emot den, ett medgivande som kvinnorösträttens motståndare hittills icke varit böjda för att lämna. Men sanningen ligger nog så, att det var siffran från folkomröstningen i november, som blev den bestämmande faktorn i en senat, där man är van att räkna med realiteter. Mer än en halv million män hade i staten New York avgivit sin röst för sina mödrars, hustrurs och systrars rättvisa krav. Detta har gjort ett djupt intryck på allmänheten, och den skarpsynta politiker insåg att en bräsch var bruten för den kvinnliga rösträtten. Det var således icke bara rättskänsla, utan även politisk klokhet, som dikterade senatens beslut.

språket för fattigt för vad de ville ha sagt.

Att sängarfärden i sin helhet blivit i så hög grad tillfredsställande berodde ej minst på fru Ann Margret Holmgrens utmärkta anordningar och allestädes närvarande omtanke. Det var också med formlig entusiasm hon under avskedsfesten å Skansens Höganloft hyllades av de unga vännerna från Norge. I allvarlig och skämtsam form försäkrade de oss där, att Stockholmsfärden 1916 skulle för dem kvarstå som ett enbart ljusst och glatt minne.

Elin Odencrants.

A. P. ANDERSSONS MÖBELAFFÄR
STOCKHOLM
 Gamla Kungsholmsbrogatan 26
 (andra huset från Drottninggatan)
 Stort lager af finare och enklare
MÖBLER
 i ek, mahogny, valnöt samt andra
 träslag afven målade, till billigaste priser.
 Allm. Tel. 114 10 Riks Tel. 65 05

Advokat EVA ANDÉN

JURIS KAND.

Kvinnliga Juridiska Byrån

Vallinggatan 18 - Stockholm C.

Rättegångar o. juridiska uppdrag av alla slag.

KL. 10-4.

Riks tel. 7576.

Allm. tel. 18336.

E. o. Hovrättsnotarien

ELISABETH NILSSONS Advokatbyrå

Södergatan 14, Malmö

Tel. 6137

Rättegångar och Juridiska uppdrag av alla slag.

Ännu en gång

torde det ej vara ur vägen att orda något om sommarmötet. Detta för en del upplysningar, som kunna vara till nytta såväl för de besökande som för värdfolket.

Först och främst bedja vi dem, som redan nu äro beslutna att bevista mötet, att vara så vänliga och ej uppskjuta till sista anmälningdagen, som är den 8 juni, att tillkännagiva detta höglövliga beslut. För staden är liten, fast hjärterummet stort. Det torde därför hända, att extra ordinära åtgärder måste vidtagas för att på något så när hyggligt sätt kunna härbärgera våra ärade gäster. I detta sammanhang bedja vi *sörmlänningarna* medtaga filter, om så ske kan. Förklaringen erhålles vid framkomsten.

Och så en sak: den, som möjligen tänker, att det är onödigt anmäla sig förr än vid framkomsten, varnas härmed för en sådan tanke. Ja, det är inte ens värt att försöka tinga rum själv på det s. k. stadshotellet, för då kommer det att svaras, att fru Widebeck har tingat alla rum. Utan vi be på det bekvämligaste och med tanke på den stora tillslutning, som mötet synes få, att anmälan måtte ske, som annonserat är, till *"Kvinnomötet, Strängnäs"*. Mötesavgiften, 1 kr., kan mycket väl erläggas vid hitkomsten. Annars i samband med anmälingen och då gärna i frimärken, om det anses bekvämast. Anmälningar äro inkomna ända från Kiruna.

Angående kommunikationerna hit till staden, så äro de legio. Båtledes från Stockholm färdas man bäst med lyxbåten *"Strängnäs Express"*, som avgår från huvudstaden varje dag kl. 4.30 e. m. med framkomst vid halv 8-tiden. I övrigt finnas flera andra båtlinjer, som synes av tidningarna. Alla håtar till Västerås, Eskilstuna och Köping lägga till här. Dessutom *"Strängnäs"* och *"Tynnelö"*, med avgång kl. 12 varje dag alternerande. 6 järnvägståg hitkomma dagligen: 3 från Stockholmssidan med anknytning vid Saltskog till statsbanan och 3 från Eskilstuna med anknytning till Oxelösund-Flens och mellersta Södermanlands

Centralförbundets för Socialt Arbete utbildningskurser

för personer, som vilja ägna sig åt bostadsinspektion, fosterbarnsinspektion eller annat barnvårdsarbete, socialt arbete vid industriella verk m. m. ävensom för dem, som vilja utbilda sig till föreläsare och undervisare i sociala ämnen.

KURS A, avsedd för elever, som önska utbilda sig för praktiskt socialt arbete, är fördelad på tre terminer, höstterminen 1916 från den 1 Okt. till mitten av Dec. samt vår- och höstterminen 1917.

Inträdesfordringar: 21 år fyllda samt avgångsbetyg från 8-klassigt flickläroverk eller motsvarande kunskapsmätt. Avgift för hela kursen: 350 kr.

KURS B, avsedd för utbildande av föreläsare och undervisare i sociala ämnen, omfattar en tid av cirka 5-månader och börjar i Januari 1917.

Inträdesfordringar: 23 år fyllda samt högre teoretisk utbildning. Avgift: 150 kr.

Prospekt och närmare upplysningar erhållas genom Centralförbundets för Socialt Arbete Byrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

Arbetet ute i landet

Borlänge-St. Tuna F. K. P. R. hade sitt andra offentliga möte för året torsdagen den 27 april, varvid föredrogs revisionsberättelse och årsredogörelse för år 1915. Föreningen har under vintern anordnat arbetsaftnar till förmån för Stora Tuna barnhem och mötet beslöt, att de där förfärdigade arbetena skola försälas på auktion måndagen den 23 maj.

Kalmar F. K. P. R. hade framflyttat sitt ordinarie sammanträde till den 14 april, då årsberättelse och revisionsberättelse föredrogs och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Fru Ebba Möller höll ett intressant och medryckande föredrag om en fotvandring i Lappland, årsberättelser och annonsblad utdelades, och mötet avslöts med ett angenämt samkväm.

Karlstads F. K. P. R. har nu haft sin sista sammankomst för våren och skilts åt efter en ganska tillfredsställande termin. Som föreningen under våren haft tak över huvudet hos K. F. U. K., hava studieaftnarna kunnat återupptagas, och hava fem kvällar ägnats åt *Problemet krig eller fred*, varvid olika sidor av världseländets uppkomst och botemedlen mot dess upprepan- de belysts i kåserande och refererande föredrag av ordf. Litteraturanvisningar för självstudier hava lämnats och Svenska fredsförbundets småskrifter utdelats. Vid den sista fredsaftonen inskrev sig 17 av deltagarna som medlemmar i Svenska fredsförbundet. Det är också meningen att F. K. P. R. i sinom tid skall igångsätta en verksam aktion för livlig teckning å "Uppropet för varaktig fred". Som ett led i freds kursen ingick ett offentligt föredrag å Rådhuset av fru Anna Wicksell om *Fredsarbetet under kriget*. Att detta föredrag blev en ovanligt givande högtidsstund för den stora publiken, det förstå alla, som av

järnväg. Att här uppräknade alla tåg- tider skulle ta tidningens utrymme alldeles på tok för mycket i anspråk. Vi höra redan i andanom knixandet av redaktörens sax och prasset i papperskorgen.

Kostnaderna för mötesbesökande skola vi söka att reducera så mycket som möjligt. Priserna på rum å hotellet äro högst 2.50. Sedan 2 kr. Enskilda personer upplåta rum för 1.50. Delat rum 1 kr. pr bädd. Skulle några, som komma från samma plats, vilja dela rum, vore det mycket bra, om det sades ifrån vid anmälingen.

Matpriserna bliva ungefär desamma som vid Huskvarnamötet. Måltiderna torde komma att i regel intagas å Stadshotellet, vars värdinna ställt sig på allt sätt tillmötesgående.

Av ånyo påkommen fruktan för korgen skynda vi blott att ännu en gång

Välkomna!

Mötesbestyrelsen.

egen erfarenhet veta, hur Anna Wicksell imponerar som talare. Vederhäftighet och sakkunskap i fullaste mått; en form och en disposition så enkla, stora och logiska, att det talade för alltid fastnar i minnet; och hela framställningen därtill buren av en jämn stark underström av värme, vilja och energi! Ordinarie föreningsammanträden hava hållits två, ett så att säga väckelsemöte för den kommande arbetsterminen (inte minst för prenumeration å tidningen) i februari och så årsmötet 4 maj. Till det senare hade alla föreningsmedlemmar personligen kallats, och mötet, som hölls i Grand Hôtels lilla festsal, var också talrikt besökt. Augusta Widebeck underrättas särskilt om, att ordföranden under mötet kraftigt framhöll, hur ångerköpta alla komma att bli, som ej resa till Strängnäs. Till styrelse omvaldes fru Gerda Hellberg, fru Greta Gullström, fru Anna Ljungkvist, fru Anna Widmark och fru Helfrid Severin — ordinarie; fru Kristina Bandelin och fru Sara Svensson — suppleanter. Till revisorer och revisorsuppleanter omvaldes fru Hilda Allert och Maria Larsson samt fruarna Ester Lefrén och Anna Helleberg. Efter förhandlingarna uppfördes under mycket bifall Samma don (tack, kära Frigga Carlberg, för allt vi fått av dig till hjälp och stöd!), varpå Madam Andersson med gott resultat tog upp kollekt. Sist superades och samkvämdes.

Malmö F. K. P. R. hade den 10 april anordnat ett offentligt möte i Limhamn i syfte att även ur rösträttsynpunkt få denna nyaste, stora stadsdel inkorporerad. Talare voro advokaten fru Elisabeth Nilsson och fru Annie Gunnarsson, och fru Lydia Matson-Sager talade till minnet av Gina Krog. Stor anslutning av både medlemmar och gäster.

Den 17 maj hade föreningen anordnat utflykt till Alnarpsparken, som stod i sin praktfullaste vårskrud. Solsken, sång av näktergalar, kaffe i det gröna m. m. Fru Lydia Matson-Sager talade till minnet av Gina Krog. Stor anslutning av både medlemmar och gäster.

Söderhamns F. K. P. R. hade den 11 april sitt ordinarie vårmöte, varvid ordförande berörde några frågor från senaste centralstyrelsemöte. Års- och revisionsberättelse upplästes, och ansvarsfrihet beviljades. Därpå följde ett intressant och varmhjärtat föredrag av fru Anna Tybell från Kilafors Om kvinnörörelsens historiska utveckling och nuvarande läge. Under aftonen utfördes vacker pianomusik, och en ung flicka i 80-talsdräkt föredrog Frigga Carlbergs Madam Antis monolog dramatiskt och roande. Ett extranummer på aftonens program erbjöd ett litet gratislotteri på överblivna rösträttskalendrar och broschyrer. Mötet avslöts med gemensam tesupé, och innan deltagarna skildes sjöngs unisont Du gamla, du fria.

Uppsala F. K. P. R. hade fredagen den 5 maj årsmöte. Till styrelse valdes fru El-

Riks 25 50

Allm. 62 96

La fleupiste
 Kgl. Hofblomsterhandel

Malmorgsgatan 6, Stockholm

På Göteborgs F. K. P. R:s förlag

har utkommit

STATSMINISTERNES DÖTTRAR

Skådespel i tre akter av Frigga Carlberg.

Pris 75 öre.

Rekvitioner ställas till fröken Hildur Öjer, Göteborg 1.

len Hagen, ordförande, fru Inga Skottsberg, fru Marja Edén, fröken Hildegard Blidh och fröken Maja Lundquist. Fröken Fredrikke Mörck höll ett synnerligen intressant föredrag över ämnet De norske kvinder og jury. Som gäster vid årsmötet närvaro vidare två schweiziska damer: m:me Ragaz och m:lle Gobat, dotter till den kände fredsvännen och Nobelpristagaren. I ett par anföranden under samkvämet lämnade de båda gästerna en del med stort intresse åhörda upplysningar om kvinnörörelsen i Schweiz och om arbetet och förhållandena där under kriget.

Umeå F. K. P. R. hade sammanträde den 5 maj, varvid årsberättelsen för 1915 föredrogs. Sedan revisionsberättelsen upplästes och ansvarsfrihet beviljats, lämnades meddelande om det till sommaren planerade rösträttsmötet i Strängnäs. Därpå upplästes det förslag till gemensamt uttalande angående äktenskapslagstiftningen, som utarbetats på ett möte i Köpenhamn av delegerade från de nordiska länderna och som nu antagits av de svenska kvinnoföreningarna och tillställts lagberedningen. Efter förhandlingarnas slut gavs av fru Grahn-Möller en målande och med stort intresse åhörd skildring av intryck från ett av de krigförande länderna, hennes faderland Tyskland. Därpå bjöd hon på sångnummer, vackert och känsligt föredragna som alltid.

Vivsta varvs F. K. P. R. hade söndagen den 7 maj anordnat en fest i den för tillfället med flaggor och växter vackert dekorerade samlingslokalen. Fröken Elin Wahlqvist höll ett intressant och medryckande föredrag om den Kvinnliga rösträttsfrågan i våra nordiska grannländer och slutade med att stämmingsfullt skildra huru kvinnorna i Danmark, den 5 juni 1915, togo emot sina medborgerliga rättigheter. Musik, sång och deklamation bidrogo i hög grad att göra aftonen angenäm, och rösträttsföreningen står i stor tacksamhetsskuld till alla dem, som medverkade så att behållningen oavkortad får tillfalla välgörande ändamål. Flera nya medlemmar ingingo i föreningen.

Västerås F. K. P. R. höll lördagen den 6 maj sitt ordinarie vårmöte, som på grund av följande dags länsmöte var besökt av ombud från Arboga, Köping, Norberg och Sala. Sedan års- och kassarapporter föredrogs, beviljades ansvarsfrihet, varpå föreningens styrelse utsågs att representera vid söndagens länsmöte. Av fru Ida Johansson lämnades en intressant redogörelse angående resultatet av enquete till landstingsmannakandidaterna angående deras ställning till kvinnörörelsen. Fröken Helga Sundborg från Arboga inledde därefter med ett utredande och sakrikt anförande, frågan om bildandet av en människens förening för K. P. R. En livlig diskussion vidtog därefter, varunder många olika synpunkter framfördes. Alla voro dock ense om att en sådan förening skulle vara F. K. P. R. till gagn. Men, som den måste bildas av männen själva, kunde kvinnorna ej göra mera än att uttala sig för önskvärdheten av dess bildande. I sammanhang med denna fråga upplästes även ett uttalande från Männens förening för kvinnans politiska rösträtt i Kristianstad, avsett att införas i ortens tidningar. Därefter intogs gemensam tesupé. Fröken Anna Löfgren uppläste ett par dikter, och efter avsjungandet av Du gamla, du fria avslöts det intressanta och angenäma sammanträdet.

Ellen Ahlberg

6 STUREGATAN 6

STOCKHOLM

Allm. Telefon 12776.

Stort lager av

Borstar, Kammar, Tvål, Parfymer m. m.

KOOPERATIVA LIV

försäkrings-**FOLKET** beviljar liv-
anstalten **FOLKET** försäkringar
alla slag. Adress Box 233. Bliv ombud!
H. K. VASAGATAN 6.

Insätt Edra besparingar
i A.-B. NYA BANKEN.

"Den gamla goda tiden."

När Helena von Scheiding på Hallsta
ville gifta sig.

Under rubriken Gamla östgöta-släkter be-
rättar O. Klockhoff i Östgöta Corresponden-
tens personhistoriska drag från gam-
la tider. Som ett bevis på hur kringsku-
ren forna tiders kvinnors rörelsefrihet var,
även när det gällde de mest personliga för-
hållanden, återge vi följande skildring av
de besvärligheter, som en ung kvinna av
adligt stånd blev utsatt för, när hon ville
träda i äktenskap.

Otto v. Scheiding efterlämnade i äkten-
skap med Margareta von Masenbach tre
söner och sju döttrar. Sönerna voro Hans
Christofer till Ottinge i Lofa, Kalmar län,
och Schedingsnäs i Forsheda, Jönköpings
län, Carl till Skedevi i Tjärstad och Otto
till Åby i Horn. Af de sju döttrarna, som
alla utom Agneta och Maria blevo gifta,
har den tredje i ordningen, Christina, fått
sitt namn bevarat i eftervärldens hög-
komst såsom stiftarinna av Linköpings lä-
roverks äldsta stipendium. Bland döttrar-
na erhöll Helena i arv säteriet Hallsta i
Tjärstad. Det är om hennes giftermål vi
nu skola tala. Hon synes varit äldst av
syskonen och hade redan hunnit ganska
mogen ålder, då såsom hennes friare an-
mälde sig d. v. kaptenen, sedermera över-
stelöjtnanten vid Östgöta infanteri Georg
Fredrik Leijonburg (Loywenburg). Detta
var nog ej något finare parti för Helena,
och därför satte sig släktingarna, främst
hennes giftoman, äldste brodern Otto till
Åby, däremot. Som Helena beslutat att ge-
nomdriva sin vilja, utvecklade sig därur
ett mål, som till slut drogs inför k. m. t.

Angående rätten för adlig jungfru att
ingå äktenskap gällde vid den tiden 4:de
punkten av Gustaf II Adolfs adliga privi-
legier av den 7 maj 1622. Det heter däri:
"ingen jungfru eller mö av adligt stånd
skall efter denna dag drista sig till att in-
låta sig i något äktenskapsförbund med
någon frälst eller ofrälst man utan sin
rätte målsmans — — — goda ja och samtycke
— — — Tager jungfru eller mö man emot
rätte målsmans — — — samtycke och goda
vilja — — — är han frälseman, då böte
till närmaste hospital tvänne års ränta,
som går av bäggesdera jordagods, och
stående godset hospitalet till underpant, så
länge boten är utlagd (obetald). Och sam-
ma frälsekvinnor ha aldrig rätt och
våld att komma uti något adligt bröllop
eller barnsöl och skall eljest uti det geme-
na leverne vara skjuten nedan för alla
andra adelsfruar." Gifte hon sig med en
ofrälst man, var risken ännu större: hon
miste sina jordagods och för sig och sina
barn adligt namn och stånd; hon blev
själv ofrälse. En adlig jungfru var således
i fråga om giftermål omgärdad med rigoro-
sa bestämmelser. Mycket berodde hennes
framtid väl på giftomannen, fadern, om han
levde, därnäst äldste brodern eller andra
fränder. Det var visserligen i samma pri-
vilegier bestämt, att om målsmannen utan
giltigt skäl motsatte sig kvinnlig anför-
vants giftermål, så kunde saken hänskjutas
till konungen, men detta var en utväg, som
denna nog i det längsta drog sig för att
tillgripa. Helenas broder Otto hade också
andra medel, varmed han sökte förhindra
giftermålet. Vid arvskiftet efter stathålla-
ren Otto v. Scheiding år 1652 blevo de gods,
som han efterlämnat, "uti 3 broders och 7
systers lotter lagde". Han måste alltså ha-
va ägt minst 10 gods. Men i arvskifteshand-
lingen intogs följande klausul, som systrar-
na nödgades underskriva: "på det att dygd
och ära ibland oss bliva skall, hava våra
bröder av särdeles god benägenhet unt och
efterlätit oss bliva delaktiga i de gods

Norra Bosättningsaffären

21 NORRTULLSGATAN 21
2:dra huset från Odenplan.

Lager av

Glas-, Porslin- o. Husgerädsartiklar.
Allm. Tel. 15353.

HOTELL VICTORIA

Norra Smedjegat. 14, (Hörnet av Herkulesg.)
Stockholms äldsta, billigaste och mest välkända
privathotell. Tyst och fridfullt läge strax vid
Brunkebergs- och Gustaf Adolfs torg. Elek-
triskt ljus o. telefon i rummen.

Vördsamt Fru Greta Schubert.

Post- o. Telegrafadr. HOTELL VICTORIA. Riks 53. Allm. 6657.

ATT HYRA.

Trevliga rum pr dag, vecka eller månad.
Vallingatan 10 II. Allm. tel. 24783.

dem och deras äkta bröstarvingar till läns-
rätt givna äro, med efterföljande konditio-
ner: att ingen av oss skall sig understå
mycket mindre våra efterkommande genom
giftermål att bebinda sig med någon per-
son, som oss eller dem till nesa eller spott
vara kunde — — — hvilken af oss eller
våra efterkommande sådant antingen nu
eller i tillkommande tider gör, den och de-
samma skola våra bröder hava makt för-
bemälda donationsgods icke allenast dem
fråntaga utan och där så vore, att samma
person inga sådana gods på sin lott ha-
ver, så skall densamma efter 'qvota' mista
så mycket i sina arvegods, som efter pro-
portion tillsäga kan."

Med dessa papper som stöd beslöt alltså
Otto v. S. att motsätta sig giftermålet. Mot
Leijonburg hade han att anmärka: 1) att
denne icke var av adlig härkomst; 2) icke
hade någon tjänst, och 3) haft en lättsin-
nig förbindelse. Otto v. S. menade därför,
att system genom att gifta sig med en så-
dan skulle bringa "nesa och spott" över
släkten och i ty fall hava förbrutit sitt
arvegods. Vad adelskapet beträffar, så för-
föll allt tvivel därom, sedan Leijonburg ge-
nom bevis från riddarhuset styrkt, att hans
fader Georg Lauritski blivit adlad av drott-
ning Kristina, men Otto v. S. ansåg Lei-
jonburg dock ej vara jämbördig, då Schei-
dingarna så å fädernet som mödernet voro
av gammal och urminnes adlig släkt. Sys-
tern visste väl, påstod han ock, att det var
"sal. föräldrarnes vilja, att icke någon av
oss skulle sig med någon nyadlad familja
bebinda". Beträffande andra punkten på-
stod Otto v. S., att Leijonburg varken hade
tjänst eller egna medel, "utan mera söker
igenom giftermål bli försörd", ty hans
fader hade visserligen fått några hemman
i Hesselby, men sonen kunde ej få arva
dem, medan fadern levde, och ovisst vore,
om han ens efter hans död fick tillträda
dem, emedan de troligen blivit förlänade
endast på livtid. Detta var dock ett skäl,
som icke hade någon betydelse i detta fall.
Vårre var det med tillvitelsen för den lättsin-
niga kärleksförbindelsen. Denna kunde
Leijonburg ej fria sig från. Han måste
vidgå, att han stått i otillåtet förhållande
till en borgaränka från Stockholm, men ge-
nom intyg från kyrkoherden Retzius i
Rumskulla hade han försonat detta felsteg
inför både världslig och kyrklig rätt och
för fem år sedan ingått förlikning med
nämnda änka, varvid hon avsågt sig alla
anspråk på honom; ja Retzius intygade,
att han i denna sak "som en uppriktig och
redlig kavaljer sig förhållit".

Men ingenting bevekta brodern-giftoman-
nen. Förhållandet mellan Helena och ho-
nom synes redan förut varit mindre gott.
I skrivelse till domkapitlet, dit saken bliv-
it hänskjuten, klagar hon över, att "fast
han är hennes målsman och i det anseende
motsätter sig detta giftermål — — — haver
han likväl sitt målsmansämbete icke som
sig bör emot henne förvalt utan alltid sin
hjälp henne denegerat (förvägrat), då hon
den ansökt haver, i synnerhet vid rätte-
gångsprocessers utförande". Hon ansåg sig
dessutom "vara till de åren kommen, att
hon kan vara sin målsman själv".

Domkapitlet var visserligen till en början
benäget att tillställa kyrkoherden i för-
samlingen att förrätta vigseln, men sedan
det inhämtat Otto v. Scheidings förklaring,

HELFRID JOHANSSON

FÄRG-, KEMIKALIE- & PARFYMAFFÄR - Birger Jarlsgratan 29, Stockholm

Välortat lager av Sjukvårdsartiklar, Kammar, Spegel, Borstar, Hår- & Munvatten, Hand-
crämer och Tinkurer, Tvål, Såpa och alla slags Putsmedel.
Telefonorder exp. omgående. Rikstel. 685. Sthlmstel. 8318.

utmärker sig genom utomordentligt
lätt gång, mycket stor hastighet,
kort nål, stor hållbarhet mot slitning
och stor spole. Arbetar därför alltid
till ägarens belåtenhet.

En svensk symaskin bör finnas i hvarje svenskt hem.

Arvika Vagnfabrik, Arvika.

Sveriges största fab-
rik för tillverkning av
alla sorters lyx- och
arbetsåkdon

Utställning: David
Bagaresgata 1, Sthlm.

Priskurant på begä-
ran. Riks t. Arvika 87,
Sthlm 4544.

Begär priskurant även å Kullageraxlar.

Damfriseringen

48 ODENGATAN 48

Rekommenderar sin kamning och ondulation
m. m.

Brudklädsel arrangeras smakfullt och billigt.
Kamning i hemmen.

Vördsamt

A. T. 12920. ANNA TROLLE.

Skånska Handskmagasinet

Etablerad 1819

42 JÄRNTORGS GATAN 42

Allm. Tel. 14168

Välortat lager av in- och utländska Handskar
och Vantar.

Parfym- och herrekliperingsartiklar m. m.

Medlemmar i F. K. P. R. erhålla rabatt.

För resande att beakta!

Lööfs hotell ARVIKA rekommenderas!

blev det tveksamt, och det såg ut, som om
det ej skulle bli något giftermål av.
Leijonburg beslöt då att hänskjuta saken
till konungen. Han reste själv upp till
Stockholm med handlingarna och uppsökte
därunder amiralen och riksrådet Claes
Stiernschöld och framförde sina och Hele-
nas bekymmer för denne, som genom sitt
giftermål med Helenas kusin Margareta v.
Scheiding till Skedevi var befryndad med
Helena. Stiernschöld hade själv i sin un-
dom varit i liknade belägenhet; han hade
t. o. m. haft ett romantiskt äventyr för sin
kärleks skull: enleverat sin älskade och
med henne begivit sig ur riket och där gift
sig med henne samt till sist fått tillstånd
att återvända mot 1,000 rdrs böter till
Strängnäs och Skara domkyrkor, hälften
till vardera. Denne beslöt att hjälpa Lei-
jonburg och skrev därför ett brev till Otto
v. Scheiding, däri han säger, att han "intet
kan se med vad skäl han (Otto v. S.) kan
dubitera samma äktenskap, efter han Lei-
jonburg är en adelig person, jämväl ärlig
och reputerlig, som mig annars vetterligt
är, och där icke andra orsaker äro, än att
han är av ringa härkomst, vilket är intet
lagligt skäl". Han slutar brevet med föl-
jande P. S.: "Nog kan denne vara så vär-
dig som sal. presidenten i Norrköping var."
Den åsyftade var gift med Helenas syster
Christina — stipendiestifterskan — och
hette ursprungligen Figrelius men hade
blivit adlad till Leijonstierna. Detta brev
hade åsyftad verkan. Sedan Otto v. S. mot-
tagit det, förklarade han för kyrkoherden
i Kättilstad, Drysenius, att han på sin sys-
ters äktenskap "ingen vidare inspråk eller
antal göra vill". Så frades bröllopet, och
de nygifta bosatte sig på Helenas gods,
det vid Järnlunden naturskönt belägna sä-
teriet Hallsta. De hade en son, Erik, som
dog ogift som fänrik vid Dorpts garnison,
1703, och slöt ätten, och en dotter Agneta,
gift med en kaptan Berg.

Brösthållaren "Charmant"

Vit batist Kr. 2.10 Vit tyll Kr. 3.—
d:o 2.50 d:o 3.75

Till landsorten mot postförskott + porto.

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR

Drottninggatan 57, Stockholm.

Rikstel. 1726.

Allm. Tel. 1410.

FRU HEDENSKOGS

Privata Förlossningshem

TROLLHÄTTAN

Rikstel. 145

I fosterlandets tjänst.

En i Sverige bosatt engelska har välvil-
ligt ställt till redaktionens förfogande ett
brev, som hon mottagit från sin syster i
England, och därur citera vi följande rader,
som torde ha sitt intresse även för Röst-
rätt för Kvinnors läsare:

"Har jag berättat för dig om sjukhu-
set vid Endill Street i London, på vilket
Dick (hennes man) låg, när han var sårad?
Det skötes helt och hållet av kvinnor. Över-
läkaren, d:r Murray, är en kvinna, likaså
överkirurgen, d:r Anderson. Den kirurg,
som opererade Dick och tog bort shrapnel-
flisor ur hans sår, var d:r White, den suffra-
gett, som kedjade fast sig vid staketet
framför n:r 10 i Downing Street för några
år sedan för att få tala med premiärmini-
stern mr Asquith. De flesta av sjuksköter-
skorna äro också suffragetter.

Runt om sjukhuset finns en trädgård, och
även denna skötes av kvinnor. Hela huset
och dess omgivning verkar mycket rent och
glatt och behagligt.

Alla kvinnor — läkarna, sjuksköterskorna
och trädgårdsarbeterskorna — bära kaki-
dräkter; läkarna hava röda uppslag på kra-
ge och armar, sjuksköterskorna blåa. De
bära inte de vanliga vita mössorna och för-
klädena, utan då de sköta om sår eller hava
annan tjänstgöring, taga de på sig långa,
vita linnerockar..."

Glöm ej att i tid insända rekvisi-
tioner å agitationsnumret av Röst-
rätt för Kvinnor, som utkommer
15 juni!

Lösnummerpris 10 öre.